

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

8 Αυγούστου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 4647

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 33747/30-07-2024

Κώδικας Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Έχοντας υπόψη:

- Το π.δ. 746/1970 «Περί Ιδρύσεως Πανεπιστημίου εν Ιωαννίνοις» (Α' 267).
- Το π.δ. 105/2013 «Μετονομασία Τμήματος και ίδρυση-συγκρότηση, κατάργηση και ανασυγκρότηση Σχολών στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων» (Α' 137).
- Το άρθρο 27 του ν. 4452/2017 «Ίδρυση Πολυτεχνικής Σχολής στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων» (Α' 17) και την παρ. 3 του άρθρου 75 του ν. 4485/2017 (Α' 114).
- Τον ν. 4559/2018 «Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιόνιο Πανεπιστήμιο και άλλες διατάξεις» (Α' 142).
- Την υπ' αρ. 8501/21-12-2022 (Υ.Ο.Δ.Δ. 1201) διαπιστωτική πράξη Εκλογής Πρύτανη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- Την υπ' αρ. 9717/18-1-2023 (Υ.Ο.Δ.Δ. 54), απόφαση ορισμού των Αντιπρυτάνεων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- Την υπ' αρ. 9716/23-01-2023 (Β' 361) απόφαση καθορισμού του τομέα ευθύνης, μεταβίβασης των επιμέρους αρμοδιοτήτων στους τέσσερις (4) αντιπρυτάνεις του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και καθορισμός της σειράς αναπλήρωσης της Πρυτάνεως.
- Το άρθρο 16 του ν. 4957/2022 (Α' 141), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 45 του ν. 5094/2024 (Α' 39).
- Τον ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της Ποιότητας, της Λειτουργικότητας και της Σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την Κοινωνία και Λοιπές Διατάξεις» (Α' 141) και ιδίως την περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 217, καθώς και του άρθρου 434 του ίδιου νόμου.
- Τον ν. 3861/2010 «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των Κυβερνητικών, Διοικητικών και Αυτοδιοικητικών Οργάνων στο διαδίκτυο ("Πρόγραμμα Διαύγεια και άλλες διατάξεις")» (Α' 112), όπως τροποποιήθηκε από τον ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νο-

μοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» (Α' 184).

11. Την υπό στοιχεία Π.Ι 12718/7-3-2023 (ΑΔΑ: 67ΔΛ469Β7Η-7Η1) απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων με την οποία συγκροτήθηκε η Επιτροπή Δεοντολογίας του Ιδρύματος κατά τα προβλεπόμενα της παρ. 1 του άρθρου 217 του ν. 4957/2022 (Α' 141).

12. Το υπό στοιχεία Π.Ι 27894/21-6-2024 έγγραφο της Αντιπρυτάνεως Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Φοιτητικής Μέριμνας Παναγιώτας Καντή, Προέδρου της Επιτροπής Δεοντολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με το οποίο υποβλήθηκε στη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων για έγκριση το σχέδιο του Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής του Ιδρύματος.

13. Το γεγονός ότι από την απόφαση αυτή δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζει ομόφωνα και εγκρίνει τον Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, ως ακολούθως:

ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΛΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Προοίμιο

Ο Κώδικας Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων συντάχθηκε από την Επιτροπή Δεοντολογίας του Ιδρύματος σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 47 του ν. 4485/2017, επικαιροποιημένα κατά τον ν. 4957/2022, λαμβάνοντας επικουρικά υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 21 επ. του ν. 4521/2018, εγκρίθηκε δε με την υπ' αρ. 1166/25-6-2024 απόφαση της Συγκλήτου.

Ο Κώδικας Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής εφαρμόζεται από όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας: μέλη ΔΕΠ (συμπεριλαμβανομένων των ομοτίμων και επιτίμων καθηγητών και καθηγητριών), ΕΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ, διδακτικό προσωπικό επί συμβάσει, ερευνητές και ερευνήτριες (συμπεριλαμβανομένων των μεταδιδακτόρων), αποσπασμένο προσωπικό, φοιτητές και φοιτήτριες όλων των κύκλων σπουδών του Ιδρύματος, καθώς και επισκέπτες καθηγητές/τριες, ερευνητές και φοιτητές/τριες άλλων Ιδρυμάτων στο πλαίσιο ανταλλαγών Erasmus ή άλλης μορφής εγχώριας ή διεθνούς κινητικότητας. Επίσης εφαρμόζεται από κάθε κατηγορία διοικητικού

και τεχνικού προσωπικού βάσει γενικών ή ειδικών διατάξεων όπως και από τους πάσης φύσεως εξωτερικούς συνεργάτες του Ιδρύματος, στη σύμβαση των οποίων ενσωματώνεται η υποχρέωση τήρησής του, με τη δήλωση ότι ελήφθη γνώση του περιεχομένου του και των νόμιμων συνεπειών από την παράβασή του και με παράθεση του συνδέσμου της διαδικτυακής του ανάρτησης.

Άρθρο 1

Γενικοί κανόνες ακαδημαϊκής δεοντολογίας

Όλα τα ως άνω μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, τόσο κατά την άσκηση των υπηρεσιακών και ακαδημαϊκών καθηκόντων τους όσο και στις λοιπές επαφές και δραστηριότητες που τα πλαισιώνουν, οφείλουν να τιμούν και να σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα και να επιδεικνύουν ηθική ακεραιότητα, επιμέλεια, υπευθυνότητα και αφοσίωση. Κατά την άσκηση των πάσης φύσεως καθηκόντων τους, όλα τα μέλη της κοινότητας δεσμεύονται από τις ακόλουθες γενικές αρχές ακαδημαϊκής δεοντολογίας:

α) Να μεριμνούν και να ενεργούν με τον ενδεδειγμένο τρόπο, ώστε να διατηρείται υψηλό το επίπεδο της έρευνας και διδασκαλίας.

β) Να προάγουν τον επιστημονικό και καλλιτεχνικό διάλογο, να διαπνέονται από πνεύμα συνεργασίας και να συμβάλλουν στην προώθηση της συλλογικής προόδου.

γ) Να διασφαλίζουν τις προϋποθέσεις της συλλογικής προόδου μέσα από οριοθετημένους και διαφανείς διαύλους επικοινωνίας που αποκλείουν την ευνοιοκρατία στη βάση διαπροσωπικών σχέσεων.

δ) Να σέβονται την ακαδημαϊκή ελευθερία και να μην παρακωλύουν αμέσως ή εμμέσως άλλα μέλη από την άσκηση των δικαιωμάτων και των αρμοδιοτήτων τους.

ε) Να επιδεικνύουν ιδιαίτερη μέριμνα για τη διασφάλιση των προσωπικών δεδομένων.

στ) Να τηρούν τον κώδικα δημοσιοϋπαλληλικής δεοντολογίας και να μεριμνούν για την εκτέλεση των διοικητικών καθηκόντων που τους αναλογούν.

ζ) Η συνολική συμπεριφορά τους εντός και εκτός του Ιδρύματος να είναι ανάλογη της ιδιότητάς τους και να μη γίνεται εκμετάλλευση του επιστημονικού τίτλου, του αξιώματος ή της θέσης που φέρει κάθε μέλος της ακαδημαϊκής κοινότητας εκτός αυτής.

η) Οι προσωπικές πεποιθήσεις οφείλουν να μην επηρεάζουν την εκτέλεση των καθηκόντων που απορρέουν από την επαγγελματική ιδιότητα κάθε μέλους της ακαδημαϊκής κοινότητας.

1.1. Σχέσεις μεταξύ των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας

1. Οι σχέσεις μεταξύ των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας βασίζονται σε αμοιβαία εμπιστοσύνη και σεβασμό και διέπονται από ευπρέπεια σε κάθε δραστηριότητα, είτε με φυσική παρουσία είτε διαδικτυακά, εντός και εκτός του Ιδρύματος.

2. Στο πλαίσιο της ιεραρχικής δομής και σχέσης μεταξύ των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας, κάθε μέλος αυτής οφείλει να μην παραβαίνει την αρχή του σεβασμού της προσωπικότητας των υφισταμένων του.

3. Τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας οφείλουν να μην κάνουν διακρίσεις διά λόγου ή πράξης σχετικές με

την ταυτότητα φύλου, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την καταγωγή, τις πολιτικές ή θρησκευτικές πεποιθήσεις, την κοινωνική τάξη, την οικονομική κατάσταση, την ηλικία, και τη σωματική ή ψυχολογική κατάσταση των υποκειμένων. Δεν είναι ανεκτές συμπεριφορές που πλήττουν την προσωπικότητα, συμπεριλαμβανομένης λεκτικής ή φυσικής παρενόχλησης, εξύβρισης, απειλών, επίθεσης, ταπείνωσης, εξευτελισμού και εκφοβισμού.

4. Τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, ανεξάρτητα από την κατηγορία, τη βαθμίδα, το φύλο ή άλλα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, οφείλουν να μην αποποιούνται την ανάληψη ευθύνης κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και να συμμετέχουν στα συλλογικά όργανα του Ιδρύματος, όταν και όπως ο νόμος ορίζει. Οφείλουν επίσης να μην αρνούνται τη συμμετοχή τους σε κατά περίπτωση συνιστώμενες επιτροπές χωρίς να υπάρχει σοβαρό κώλυμα.

5. Τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας έχουν την υποχρέωση να μην εκμεταλλεύονται με οποιονδήποτε τρόπο την ιδιότητά τους, και ιδίως τη βαθμίδα στην οποία ανήκουν, καθώς και τον ιδιαίτερο θεσμικό τους ρόλο, προκειμένου να υπαγορεύσουν ή να επιβάλουν συγκεκριμένη συμπεριφορά, πράξη, παράλειψη, κρίση ή ψήφο.

6. Τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας οφείλουν να συμπεριφέρονται προς το διοικητικό προσωπικό του Ιδρύματος με τον πρόποντα σεβασμό. Ειδικότερα, οφείλουν να μην απαιτούν από αυτούς/ές την εκτέλεση εργασιών που κείνται εκτός των αρμοδιοτήτων τους, ούτε την ικανοποίηση προσωπικών τους αιτημάτων. Επίσης δεν είναι θεμιτό να απαιτείται από αυτούς/ές εργασία πέραν του ωραρίου τους, αν δεν συντρέχουν σοβαροί λόγοι που συνδέονται με την ιδιότητά τους και την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Η επιπλέον απασχόληση πρέπει να συνυπολογίζεται στον συνολικό αριθμό ωρών εργασίας του υπαλλήλου.

7. Τα δίκτυα ενημέρωσης και επικοινωνίας του Πανεπιστημίου δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται για την προβολή προσωπικών απόψεων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Άρθρο 2

Εκπαιδευτική δεοντολογία

2.1. Διδακτικό έργο

Ως διδακτικό έργο, το οποίο κατανέμεται σε μαθήματα, όπως ορίζεται από τις αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων, αποτυπώνεται στο πρόγραμμα σπουδών και περιγράφεται στα περιγράμματα μαθημάτων, θεωρείται:

α) Η αυτοδύναμη διδασκαλία μαθημάτων, υποχρεωτικών και επιλογής.

β) Οι εργαστηριακές και φροντιστηριακές ασκήσεις, ασκήσεις και εργασίες πεδίου, ασκήσεις προσομοίωσης σε εργαστήρια υπολογιστών, τα καλλιτεχνικά εργαστήρια.

γ) Το κλινικό έργο για τη διδασκαλία φοιτητών και η διεξαγωγή κλινικών ασκήσεων.

δ) Η καθοδήγηση ομαδικών θεμάτων με διακριτούς ρόλους σε ομάδες φοιτητών.

ε) Η οργάνωση ειδικών σεμιναρίων.

στ) Η επίβλεψη εργασιών ή διπλωματικών εργασιών.

ζ) Η εποπτεία και ο συντονισμός των φοιτητών κατά τη διενέργεια της εκπαιδευτικά συγκροτημένης πρακτικής άσκησης.

2.2. Διδακτικό σύγγραμμα

Διδακτικό σύγγραμμα θεωρείται κάθε έντυπο ή ηλεκτρονικό βιβλίο, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών βιβλίων ελεύθερης πρόσβασης, καθώς και οι έντυπες ή ηλεκτρονικές ακαδημαϊκές σημειώσεις, ύστερα από την κατ' έτος αρμόδια επιλογή τους από τα όργανα των Τμημάτων. Τα διδακτικά συγγράμματα ανταποκρίνονται κατά τρόπο ολοκληρωμένο στο γνωστικό αντικείμενο ενός μαθήματος και καλύπτουν ολόκληρο ή το μεγαλύτερο μέρος της ύλης και του περιεχομένου του, όπως αυτά καθορίζονται στον Κανονισμό προπτυχιακών/ μεταπτυχιακών σπουδών, σύμφωνα με το εγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών του κάθε Τμήματος.

2.3. Δικαιώματα και υποχρεώσεις διδασκόντων και διδασκουσών

1. Οι καθηγητές/τριες των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων είναι δημόσιοι/ες λειτουργοί. Το υπόλοιπο διδακτικό προσωπικό επιτελεί επίσης δημόσιο λειτουργήμα, με τις προϋποθέσεις που ο Νόμος ορίζει.

2. Κάθε μέλος ΔΕΠ έχει δικαίωμα συμμετοχής σε όλες τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων στην λειτουργία και διοίκηση του Ιδρύματος, της Σχολής, του Τμήματος, του Τομέα, της κλινικής ή του εργαστηρίου όπου υπηρετεί. Έχει δικαίωμα να ενημερώνεται για τη σύγκληση και την ημερήσια διάταξη των οργάνων στα οποία συμμετέχει νόμιμα, ακόμα και όταν απουσιάζει προσωρινώς.

3. Η επιστήμη, η τέχνη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες. Κάθε διδάσκων/ουσα απολαμβάνει πλήρως του δικαιώματος της ακαδημαϊκής αυτής ελευθερίας, ομού με την υποχρέωση της παροχής υψηλής ποιότητας διδασκαλίας, της προαγωγής του επιστημονικού διαλόγου και της καλλιέργειας πνεύματος συνεργασίας.

4. Κατά τη διεξαγωγή της ακαδημαϊκής διδασκαλίας δεν υφίσταται οποιαδήποτε μορφή ιεραρχίας μεταξύ των καθηγητών/τριών, ανεξάρτητα από βαθμίδα και ηλικία, πέραν όσων προβλέπονται ρητά για τις/τους υπευθύνους μαθημάτων.

5. Σε περιπτώσεις συνδιδασκαλίας διατηρείται η αυτοτέλεια και αυτονομία της διδασκαλίας κάθε διδάσκοντα/ουσας, στο κοινό πλαίσιο του προγράμματος σπουδών. Οι συνδιδάσκουσες/οντες οφείλουν να λειτουργούν με συντονισμό στα ζητήματα της ύλης, του φόρτου εργασίας, των συγγραμμάτων, των θεμάτων εξετάσεων και του τρόπου αξιολόγησης.

6. Οι διδάσκοντες/ουσες δεν επιτρέπεται να παρακωλύουν, αμέσως ή εμμέσως, άλλα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας από την άσκηση της ακαδημαϊκής ελευθερίας, των δικαιωμάτων και των αρμοδιοτήτων τους.

7. Οι διδάσκοντες/ουσες οφείλουν να καλλιεργούν το κριτικό πνεύμα, τη δημιουργική ικανότητα καθώς και την απόκτηση δεξιοτήτων των φοιτητών/ριών.

8. Οι διδάσκοντες/ουσες οφείλουν να χρησιμοποιούν τους χώρους, εγκαταστάσεις και υποδομές του Ιδρύματος με τρόπο που συνάδει με τον προορισμό τους και τους κανόνες που διέπουν τη λειτουργία τους.

2.4. Εξέταση και βαθμολογία

1. Ο καθορισμός της διδακτέας, διδαχθείσας και εξεταστέας ύλης, ο τρόπος εξέτασης (με βοηθήματα ή μη), καθώς και η βαθμολογία σε κάθε μάθημα καθορίζονται από τον/την διδάσκοντα/ουσα, που μπορεί να οργανώσει κατά κρίσιν γραπτές ή/και προφορικές εξετάσεις (σύμφωνα με τα προδημοσιευμένα περιγράμματα των μαθημάτων) ή και να στηριχθεί σε ενδιάμεσες δοκιμασίες, εργασίες ή εργαστηριακές ασκήσεις.

2. Οι διδάσκοντες/ουσες είναι υποχρεωμένοι να δίνουν με ισοδύναμο τρόπο τη δυνατότητα στους φοιτητές του Ιδρύματος να εξετασθούν για τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απέκτησαν κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ειδική μέριμνα λαμβάνεται για τους φοιτητές/τριες με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, σύμφωνα με τα πρωτόκολλα που εκδίδει η Μονάδα Ισότιμης Πρόσβασης ατόμων με αναπηρία και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

3. Η βαθμολόγηση των φοιτητών/τριών πρέπει να γίνεται με τρόπο αμερόληπτο και διαφανή. Για την εξασφάλιση της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας της βαθμολόγησης των φοιτητών, οι διδάσκοντες/ουσες είναι υποχρεωμένοι/ες:

α) Να χρησιμοποιούν όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ποικιλία τεχνικών αξιολόγησης. Η τελική βαθμολογία που εξάγεται στο πλαίσιο της μαθησιακής διαδικασίας να αποτελεί σύνθεση παραγόντων όπως εργασίες, ενδιάμεσες ή/και τελικές δοκιμασίες κ.λπ., οι οποίοι συμμετέχουν με συγκεκριμένους συντελεστές βαρύτητας στην εξαγωγή της τελικής βαθμολογίας.

β) Να συναρτούν την βαθμολογία με συγκεκριμένους μαθησιακούς στόχους.

γ) Να παραδίδουν την τελική βαθμολογία σε διάστημα 20 ημερών από τη διεξαγωγή της εξέτασης. Σε περίπτωση που διδάσκοντες/ουσες, λόγω του μεγάλου αριθμού των γραπτών, δεν μπορούν να ανταποκριθούν εντός εικοσαήμερου, καταθέτουν αίτημα προς τη Συνέλευση του Τμήματός τους για παράταση του χρόνου υποβολής των βαθμολογιών.

δ) Να δέχονται κατ' ιδίαν τους φοιτητές/τριες που το επιθυμούν προκειμένου να εξηγήσουν την βαθμολόγηση του γραπτού τους ή να διενεργούν ανοιχτή διόρθωση γραπτών, με αυστηρή τήρηση της ανωνυμίας των παραδειγμάτων που επικαλούνται.

ε) Είναι δυνατόν να προβλέπονται στους κανονισμούς των Τμημάτων/Σχολών ειδικότερες ρυθμίσεις, οι οποίες όμως δεν μπορούν να έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος.

2.5. Φοιτητική ιδιότητα

Οι φοιτητές και φοιτήτριες αποκτούν τη φοιτητική ιδιότητα με την εγγραφή τους στον προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό ή διδακτορικό κύκλο σπουδών και αντιμετωπίζονται ως ισότιμα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, τα οποία:

- Ακολουθούν τους κανόνες δεοντολογίας, που αποτελούν τις κατευθυντήριες γραμμές για τη δράση όλων των μελών του Ιδρύματος και δομούν τις αρχές της καθημερινής λειτουργίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με

στόχο την προαγωγή της παιδείας και της γνώσης προς όφελος των ατόμων και της κοινωνίας.

- Επιδεικνύουν επιμέλεια, συνέπεια, σεβασμό και υπευθυνότητα στις δραστηριότητές τους εντός του Ιδρύματος.

- Συμπεριφέρονται σύμφωνα με τις αρχές που ισχύουν για το σύνολο των διδασκόντων και εργαζομένων στο Ίδρυμα.

2.6. Δικαιώματα φοιτητών/τριών

1. Να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους για ακαδημαϊκά και άλλα θέματα, στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας και με σεβασμό στους κανόνες δεοντολογίας του Ιδρύματος.

2. Να συμμετέχουν, δια των νομίμως ορισμένων εκπροσώπων τους, στα συλλογικά όργανα και στις επιτροπές του Ιδρύματος/Σχολής/Τμήματος, όπου προβλέπεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

3. Να συμμετέχουν σε φοιτητικούς συλλόγους ή καλλιτεχνικές, πολιτιστικές, κοινωνικές, αθλητικές φοιτητικές ομάδες που λειτουργούν στο πλαίσιο του Ιδρύματος/Σχολής/Τμήματος, σύμφωνα με τους οικείους κανονισμούς.

4. Να συνεργάζονται με το διδακτικό και διοικητικό προσωπικό για τις εκπαιδευτικές και λοιπές ανάγκες φοιτητών τους στις ημέρες και ώρες που έχουν ανακοινωθεί στην αρχή κάθε εξαμήνου και να απευθύνονται στους/στις Κοσμήτορες των Σχολών και στους/στις Προέδρους των Τμημάτων για ζητήματα της αρμοδιότητάς τους.

5. Να συμβάλλουν στην βελτίωση του επιπέδου σπουδών αξιολογώντας τακτικά την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου και των υποδομών, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου και των κανονισμών του οικείου Τμήματος και του Ιδρύματος.

6. Να υποβάλλουν αιτήσεις, αναφορές ή ενστάσεις προς τα συλλογικά όργανα και τις διοικητικές υπηρεσίες του οικείου Τμήματος/Σχολής/Ιδρύματος και να εξυπηρετούνται έγκαιρα και αποτελεσματικά.

7. Να έχουν πρόσβαση στα ακαδημαϊκά ατομικά τους στοιχεία με τον τρόπο που προβλέπεται από τους σχετικούς κανόνες λειτουργίας του Πανεπιστημίου.

8. Να κάνουν χρήση των εγκαταστάσεων, υποδομών και των υπηρεσιών, που υποστηρίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία, σύμφωνα με τους κανονισμούς του Ιδρύματος.

9. Να επωφελούνται από τις κοινωνικές και άλλες δομές του Ιδρύματος (π.χ. Μονάδα Ισότιμης Πρόσβασης ατόμων με αναπηρία και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, Μονάδα Υποστήριξης Φοιτητών (ΔΑΣΤΑ), Γραφείο Πρακτικής Άσκησης, Κέντρο Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης - Συμβουλευτικό Κέντρο Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (Σ.Κε.Π.Ι), Επιτροπή Ισότητας των φύλων κ.λπ.), στις οποίες δίδει πρόσβαση η φοιτητική ιδιότητα στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

10. Στην περίπτωση διεγνωσμένων αναπηριών και μαθησιακών διαταραχών να αξιολογούνται στα μαθήματα που επιθυμούν με βάση τα ενδεδειγμένα πρωτόκολλα εξέτασης, τα οποία συντάσσει η Μονάδα Ισότιμης Πρόσβασης ατόμων με αναπηρία και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Όσον αφορά την τυπική διαδικασία, η/ο ενδιαφερόμενη/ος υποβάλλει στη Γραμματεία

του οικείου Τμήματος αίτηση, η οποία συνοδεύεται από γνωμάτευση που πιστοποιεί την αναπηρία ή τη μαθησιακή διαταραχή σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Η όλη διαχείριση γίνεται με την τήρηση των κανόνων για τα προσωπικά δεδομένα.

11. Να διακόψουν τη φοίτησή τους για τέσσερα (4) εξάμηνα, συνεχόμενα ή μη, ή να κάνουν χρήση του δικαιώματος μερικής φοίτησης, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

12. Να έχουν πρόσβαση σε προσωπικό Ακαδημαϊκό Σύμβουλο Σπουδών, ο οποίος ορίζεται από το πρώτο τους εξάμηνο, σύμφωνα με τον κανονισμό που ισχύει σε κάθε Τμήμα/Σχολή.

13. Να απευθύνονται στον/στην Συνήγορο του Φοιτητή και στον/στην αρμόδιο/α Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Θεμάτων και Φοιτητικής Μέριμνας προκειμένου για παραβιάσεις κανόνων δεοντολογίας και ποιότητας σπουδών.

2.7. Υποχρεώσεις φοιτητών/τριών

1. Να είναι ενημερωμένοι/ες επαρκώς για όλα τα ακαδημαϊκά θέματα που αφορούν τη φοίτησή τους και για τις παροχές που δικαιούνται στο Ίδρυμα.

2. Να είναι ενημερωμένοι/ες για τον Κώδικα δεοντολογίας και τον Εσωτερικό κανονισμό του Ιδρύματος, τις πολιτικές προστασίας που αποδέχεται και εφαρμόζει το Ίδρυμα, καθώς και τους λοιπούς επιμέρους κανονισμούς λειτουργίας της Σχολής/Τμήματος ή των Φοιτητικών Εστίων που τους/τις αφορούν και να τους εφαρμόζουν με συνέπεια και υπευθυνότητα.

3. Να είναι ενημερωμένοι/ες για το πρόγραμμα σπουδών που παρακολουθούν και για το ισχύον ακαδημαϊκό ημερολόγιο.

4. Να διεκπεραιώνουν με υπευθυνότητα και συνέπεια τις εκπαιδευτικές τους υποχρεώσεις, σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών του οικείου Τμήματος, και να ακολουθούν τη διαδικασία εξετάσεων σύμφωνα με τον Εσωτερικό κανονισμό του Τμήματος/Σχολής όπου φοιτούν.

5. Να συμμετέχουν στις εξετάσεις με την επίδειξη της φοιτητικής ταυτότητας, διαβατηρίου ή αστυνομικής ταυτότητας, όταν αυτό ζητείται από τους εξεταστές/επιτηρητές και να μη χρησιμοποιούν μέσα ή μεθόδους που παραβιάζουν το αδιάβλητο των εξετάσεων. Απαγορεύεται ρητά και διώκεται πειθαρχικά και ποινικά η πλαστοπροσωπία σε οποιαδήποτε εκπαιδευτική διαδικασία και ιδιαίτερα σε εξεταστικές δοκιμασίες.

6. Να μην κάνουν χρήση τεχνολογικών μέσων (κινητών τηλεφώνων ή οποιασδήποτε άλλης ηλεκτρονικής συσκευής) κατά τη διάρκεια των μαθημάτων και των εξετάσεων. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις που τα μέσα αυτά χρησιμοποιούνται με άδεια του/της υπευθύνου διδασκαλίας για εκπαιδευτικούς σκοπούς.

7. Απαγορεύεται αυστηρά η φωτογράφιση, ηχογράφιση ή βιντεοσκόπηση οποιουδήποτε προσώπου σε όλους τους χώρους εκπαίδευσης και έρευνας, καθώς και σε κάθε εικονική αίθουσα κατά τη διαδικασία τηλεκπαίδευσης ή τηλεξέτασης και γενικά των μετεχόντων/ουσών στις ακαδημαϊκές λειτουργίες χωρίς την εκ των προτέρων ρητή και έγγραφη συγκατάθεσή τους. Σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η δημοσιοποίηση οποιωνδήποτε

ποτε και με οποιονδήποτε τρόπο αποκτηθέντων δεδομένων τέτοιου τύπου.

8. Να καταβάλλουν οι ίδιοι/ες τον πνευματικό κόπο που απαιτείται για τις σπουδές τους. Απαγορεύεται αυστηρά η λογοκλοπή, όπως και η αποδοχή της συνδρομής τρίτου, τόσο κατά τη διάρκεια της εξέτασης όσο και κατά την εκπόνηση των εργασιών που τους ανατίθενται.

9. Να συμπεριφέρονται στους/στις συμφοιτητές/τριες, το προσωπικό και τα λοιπά μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας με τον προσήκοντα σεβασμό και να μην κάνουν χρήση οποιασδήποτε μορφής βίας (σωματικής, ψυχολογικής ή/και λεκτικής) ή απειλής στον ακαδημαϊκό χώρο.

10. Να υποστηρίζουν τις απόψεις τους με ψυχραιμία, σύνεση και σοβαρότητα, χωρίς εμπάθεια, αντιδικία ή απαξιωτικούς χαρακτηρισμούς.

11. Να τηρούν εχεμύθεια και εμπιστευτικότητα όσον αφορά ευαίσθητα θέματα που περιέρχονται σε γνώση τους εξαιτίας της συμμετοχής τους σε συλλογικά όργανα και επιτροπές του Πανεπιστημίου, και να τηρούν τη νομοθεσία για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η διαρροή στοιχείων αποτελεί σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα.

12. Να χρησιμοποιούν επιμελώς, με σεβασμό και υπευθυνότητα τα κτήρια, τον περιβάλλοντα χώρο και τις υποδομές του Πανεπιστημίου (αίθουσες διδασκαλίας, εργαστήρια, αθλητικές εγκαταστάσεις, βιβλιοθήκες), τους λοιπούς κοινόχρηστους χώρους και τον εν γένει υλικότεχνικό, εκπαιδευτικό και εργαστηριακό εξοπλισμό.

13. Να ενισχύουν την πνευματική ζωή του Ιδρύματος με τις ακαδημαϊκές, πολιτιστικές και κοινωνικές δραστηριότητές τους.

14. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, απαγορεύεται ρητά το κάπνισμα σε όλους τους χώρους εκπαίδευσης και άθλησης. Απαγορεύεται επίσης η κατανάλωση φαγητού σε όλους τους χώρους εκπαίδευσης και έρευνας, καθώς και ροφημάτων όπου αυτό καθορίζεται από σχετικούς κανονισμούς.

Άρθρο 3

Ερευνητική δεοντολογία

3.1. Γενικά

1. Η έρευνα που παράγεται στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων αποσκοπεί στην προαγωγή της επιστημονικής γνώσης, σύμφωνα με αποδεκτές επιστημονικές θεωρίες ή με επεξεργασία νέων θεωριών, ικανών να αναγνωριστούν από τη διεθνή επιστημονική κοινότητα.

2. Για τον έλεγχο κάθε ερευνητικής δραστηριότητας, αρμόδια είναι η Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας (ΕΗΔΕ) του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

3. Η ηθική και δεοντολογία αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της έρευνας, από τη σύλληψη μιας ιδέας έως τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της. Οι κανόνες δεοντολογίας για την έρευνα εφαρμόζονται σε όλες τις ερευνητικές δραστηριότητες που διεξάγονται υπό την ευθύνη ή με συμμετοχή του επιστημονικού προσωπικού του Πανεπιστημίου, στους χώρους του ή εκτός αυτών, με ή χωρίς χρηματοδότηση. Οι κανόνες δεοντολογίας για την έρευνα εφαρμόζονται και στις δραστηριότητες παροχής

εξειδικευμένων ερευνητικών υπηρεσιών, προγραμμάτων κατάρτισης ή άλλων επιστημονικών εφαρμογών που διαχειρίζεται ο Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ) και όλες οι δομές του Πανεπιστημίου.

4. Οι γενικές αρχές που διέπουν την υλοποίηση οιασδήποτε ερευνητικής δραστηριότητας αποκλείουν κάθε διάκριση με βάση φυλετικά, εθνικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά, γλώσσα, γενεαλογικές καταβολές, φύλο, γενετήσιο προσανατολισμό, πολιτικές, θρησκευτικές και φιλοσοφικές πεποιθήσεις, υγεία και σωματική ικανότητα, οικονομική, οικογενειακή ή/και κοινωνική κατάσταση των ατόμων. Επίσης, αποκλείουν κάθε όρο που περιορίζει την ακαδημαϊκή ελευθερία κατά το σχεδιασμό, τη διεξαγωγή ή τη δημοσίευση της έρευνας, ιδιαιτέρως κατά τη σύναψη συμφωνίας για τη χρηματοδότηση ενός ερευνητικού έργου.

5. Η δημοσίευση των αποτελεσμάτων της ερευνητικής δραστηριότητας των μελών του Πανεπιστημίου είναι υποχρεωτική, προς ενημέρωση της διεθνούς ακαδημαϊκής κοινότητας και του κοινωνικού συνόλου, δεδομένου του ότι αποσκοπεί στην εν γένει προαγωγή της επιστήμης και των τεχνών.

6. Τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας κάθε κατηγορίας και βαθμίδας είναι υποχρεωμένα να αναφέρουν το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων σε κάθε δημοσιοποίηση του επιστημονικού και καλλιτεχνικού τους έργου, ιδιαιτέρως δε στις δημοσιεύσεις τους.

7. Τυχόν παραβιάσεις των διατάξεων του νόμου κατά τη διεξαγωγή της έρευνας μπορούν να αποτελέσουν, αναλόγως της φύσεως και της βαρύτητάς τους, λόγο για τη διακοπή του ερευνητικού έργου κατόπιν απόφασης αρμόδιων συλλογικών οργάνων, αυτεπαγγέλτως ή έπειτα από βάσιμη αναφορά μέλους του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ή άλλου συμμετέχοντος στην έρευνα φορέα.

8. Τυχόν παραβάσεις των παρόντων κανόνων δεοντολογίας από τους συνερευνητές ή και συνεργάτες στην έρευνα ή η μη συμμόρφωση προς τις σχετικές υποδείξεις των Επιστημονικώς υπευθύνων, της ΕΗΔΕ ή άλλης αρμόδιας αρχής ή οργάνου, μπορεί να συνεπάγονται την αντικατάστασή τους ή οποιοδήποτε άλλο μέτρο, κατόπιν σχετικής απόφασης αρμόδιων, συλλογικών οργάνων, και πάντα σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

3.2. Έρευνα

1. Η έρευνα πρέπει να διεξάγεται με σεβασμό στην επιστημονική αλήθεια, στην ακαδημαϊκή ελευθερία, στη ζωή, στη φύση και στο περιβάλλον, στη βιολογική και πνευματική ακεραιότητα του ανθρώπου, στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, στην πνευματική ιδιοκτησία και στα προσωπικά δεδομένα, λαμβάνοντας υπόψη και την πολιτική προστασίας προσωπικών δεδομένων του Ιδρύματος.

2. Ο σχεδιασμός και η διεξαγωγή ενός ερευνητικού προγράμματος οφείλουν να ακολουθούν τους κανόνες της επιστημονικής τεκμηρίωσης.

3. Η έρευνα με αντικείμενο φυσικά πρόσωπα πρέπει να διενεργείται με απόλυτο σεβασμό στη βιοηθική, σωματική και πνευματική υπόστασή τους σύμφωνα με τους κανονισμούς του Ιδρύματος και την ισχύουσα νομοθεσία. Οι ερευνητές δεσμεύονται για τη μη εκμετάλλευση

προσώπων που μετέχουν στην έρευνα, καλλιεργώντας σχέσεις εξουσίας ή οποιαδήποτε άλλη μορφή σχέσης, η οποία δύναται να βλάψει τα ερευνώμενα πρόσωπα. Εκτός από το νόμο δεσμεύονται επίσης από τις γενικά αναγνωρισμένες αρχές:

α) Της αξιοπρέπειας και ευημερίας του ανθρώπου,
β) της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου,

γ) της ελευθερίας και της ισότητας,

δ) της προστασίας της δημόσιας υγείας,

ε) της προστασίας των προσώπων που βρίσκονται σε αδυναμία να αντιληφθούν πλήρως και να συναινέσουν στους όρους συμμετοχής τους στο ερευνητικό πρόγραμμα καθώς και των εν γένει ευαίσθητων πληθυσμιακών ομάδων,

στ) της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, ιδίως των δεδομένων ειδικών κατηγοριών.

Συγκατάθεση κατόπιν ενημέρωσης και σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις της κείμενης νομοθεσίας πρέπει να λαμβάνεται από όλους τους συμμετέχοντες στη μελέτη, οι οποίοι ρητά διευκρινίζεται ότι διατηρούν το δικαίωμα της ελεύθερης ανάκλησης της συναίνεσής τους στα αρχικά στάδια υλοποίησης της έρευνας. Στη διαδικασία λήψης συγκατάθεσης απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή σε όλες τις πληροφορίες που δίνονται στους υποψήφιους συμμετέχοντες.

4. Ειδικές έρευνες, όπως οι παραπάνω αναφερόμενες κοινωνικές έρευνες και οι έρευνες σε ευαίσθητες πληθυσμιακές ομάδες, προϋποθέτουν την κατάθεση του σχετικού πρωτοκόλλου στην ΕΗΔΕ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

5. Η χρήση των εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων έχει ως απαραίτητη προϋπόθεση ο επιστημονικά υπεύθυνος να είναι μέλος του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

6. Η διεξαγωγή της έρευνας δεν πρέπει να παρακωλύει τις εκπαιδευτικές και λοιπές διαδικασίες και λειτουργίες που λαμβάνουν χώρα στο Πανεπιστήμιο. Η συνεργασία σε ερευνητικά έργα καθηγητών και άλλων κατηγοριών διδασκόντων και προσωπικού δεν πρέπει να επηρεάζει την άσκηση των βασικών διδακτικών και διοικητικών καθηκόντων τους στο Πανεπιστήμιο ούτε την αντικειμενικότητα της κρίσης που διατυπώνεται σε συλλογικά όργανα, αξιολογήσεις και κρίσεις εξέλιξης.

3.3. Ερευνητές/τριες

1. Ως ερευνητές/τριες θεωρούνται μέλη ΔΕΠ, μέλη ΕΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, ομότιμοι καθηγητές/τριες, μεταδιδακτορικοί ερευνητές/τριες, επισκέπτες ερευνητές, διδάκτορες και υποψήφιοι/ες διδάκτορες. Θεωρούνται επίσης οι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου ή φοιτητές/τριες μεταπτυχιακών προγραμμάτων, οι κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ, ως και οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες, που έχουν επίσημη σχέση με εκτελούμενο ερευνητικό Πρόγραμμα.

2. Οι ερευνητές/τριες του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων έχουν υποχρέωση πνευματικής εντιμότητας, εχεμύθειας, αμοιβαίου σεβασμού, και δικαίωμα ισονομίας και ισοπολιτείας.

3. Οι ερευνητές/τριες δεσμεύονται για την τήρηση των γενικών αρχών που αφορούν την προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων, την ισότητα, την προστασία

της δημόσιας υγείας, την προστασία του παιδιού και των ευαίσθητων κοινωνικά ομάδων, καθώς και για την προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας. Στη συλλογική έρευνα, ο/η υπεύθυνος/η οφείλει να μεριμνά για την τήρηση των αρχών και της δεοντολογίας από όλα τα μέλη της ερευνητικής ομάδας με σεβασμό της ατομικής συμβολής κάθε ερευνητή/τριας.

4. Οι ερευνητές/τριες κατά την εκτέλεση προγραμμάτων που απαιτούν τη συνεργασία άλλων Πανεπιστημίων ή Ιδρυμάτων οφείλουν να σέβονται τις θεσμοθετημένες αρχές δεοντολογίας όλων των συνεργαζόμενων φορέων.

5. Οι ερευνητές/τριες οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα εκείνα μέτρα, ώστε να προασπίζουν την έρευνα από εξωτερικές πολιτικές, ιδεολογικές, θρησκευτικές ή άλλες πιέσεις και παρεμβάσεις. Δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση οι ερευνητές/τριες, συνεργευτές/τριες και λοιποί συμμετέχοντες/χουσεσ στα προγράμματα κατά τη σύναψη οποιασδήποτε συμφωνίας για τη χρηματοδότηση ενός ερευνητικού έργου να δέχονται όρους που διακυβεύουν την ελευθερία τους, την επιστημονική δεοντολογία, το κύρος και τα συμφέροντα του Πανεπιστημίου.

6. Οι ερευνητές/τριες υποχρεούνται να δημοσιοποιούν την πηγή ή τις πηγές χρηματοδότησης της έρευνάς τους και να τηρούν τις αρχές της διαφανούς και αποτελεσματικής χρηματοοικονομικής διαχείρισης με σεβασμό στην επαγγελματική τους δεοντολογία.

7. Οι ερευνητές/τριες οφείλουν να ενεργούν με τρόπο που να ανταποκρίνεται στις επιταγές της ισχύουσας νομοθεσίας για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας. Ιδιαίτερως οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τους και να μη θίγουν καθ' οιονδήποτε τρόπο δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας τρίτων. Η λογοκλοπή και η ιδιοποίηση ξένων επιτευγμάτων απαγορεύονται ρητά. Απαγορεύεται να επαναλαμβάνουν προηγούμενες έρευνες άλλων, ενώ πάντοτε πρέπει να κάνουν αναφορά των έργων και των ερευνητών/τριών ή συγγραφέων που τυχόν επικαλούνται. Ομοίως, απαγορεύεται ρητά η αυτολογοκλοπή χωρίς τη σχετική αναφορά από μέρους του ερευνητή.

8. Οι ερευνητές/τριες δεσμεύονται, μεταξύ άλλων, για μη επιπόνηση ή παραποίηση ερευνητικών δεδομένων και αποτελεσμάτων. Σε περίπτωση που αυτό συμβεί, επιλαμβάνονται τα αρμόδια όργανα, σύμφωνα με τη νομοθεσία και τους κανόνες δεοντολογίας.

9. Οι υπεύθυνοι/ες συλλογικής έρευνας δεν πρέπει να οικειοποιούνται ερευνητικά πορίσματα για δική τους ατομική προβολή ή να εμφανίζουν πορίσματα της συλλογικής έρευνας ως ατομική τους εργασία.

10. Κατά τη διεξαγωγή της έρευνας οι ερευνητές/τριες οφείλουν να εφαρμόζουν όλους τους αναγνωρισμένους στο οικείο επιστημονικό πεδίο κανόνες ασφαλείας, καθώς και όσους ορίζονται από την Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας (ΕΗΔΕ - <https://ethics.ac.uoi.gr/>) εντός του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ή οπουδήποτε λαμβάνει χώρα η εκάστοτε έρευνα. Επίσης, οι ερευνητές/τριες οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία και επιβαλλόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία μέτρα για την προστασία της υγείας των (συν)ερευνητών/τριών και του

διοικητικού ή άλλης φύσεως προσωπικού που συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στα προγράμματα καθώς και για την αποφυγή ατυχημάτων ή άλλων παρενεργειών που μπορεί να προκύψουν κάτω από τις ιδιαίτερες συνθήκες της έρευνας.

11. Οι ερευνητές/τριες οφείλουν να ακολουθούν τις συστάσεις και τις οδηγίες που υποδεικνύονται από τον/την επιστημονικά υπεύθυνο/η για την οργάνωση και καθοδήγηση της ερευνητικής τους δραστηριότητας.

12. Οι ερευνητές/τριες έχουν προσωπική ευθύνη για τις πράξεις ή παραλείψεις τους σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τις διεθνείς διακηρύξεις για τη βιοηθική και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Σε περίπτωση κατά την οποία η τήρηση των κανόνων ασφαλείας εξαρτάται από πλημμελείς υποδομές ή ανεπαρκή εξοπλισμό, ο/η υπεύθυνος/η του ερευνητικού έργου οφείλει να ενημερώσει εγκαίρως τις αρμόδιες αρχές του Πανεπιστημίου, ούτως ώστε να ληφθούν άμεσα τα προσήκοντα μέτρα.

13. Κατά την ανάληψη, τη διεξαγωγή και τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έρευνας, οι ερευνητές/τριες οφείλουν να εξασφαλίζουν ότι:

α) Έχουν ληφθεί από τους αρμόδιους φορείς οι απαιτούμενες άδειες για την υλοποίηση της συγκεκριμένης έρευνας,

β) δεν υφίσταται οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων, η οποία θα απαγόρευε ή θα δυσχέραινε τη διεξαγωγή της έρευνας κατά τρόπο αντικειμενικό και επιστημονικά αδιάβλητο,

γ) τηρούνται τυχόν ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις στο συγκεκριμένο είδος έρευνας, όπως π.χ. για την περίπτωση διαχείρισης επικίνδυνων ουσιών και αποβλήτων,

δ) δεν παραβιάζεται η προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας και οι διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας που αφορούν στην προστασία προσωπικών δεδομένων.

Για την αντιμετώπιση οποιουδήποτε από τα ανωτέρω ζητήματα ή σε περίπτωση αμφιβολίας, οι ερευνητές/τριες υποχρεούνται να απευθύνονται στην ΕΗΔΕ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

14. Οι ερευνητές/τριες οφείλουν να τηρούν σε ηλεκτρονική ή μη μορφή πλήρη αρχεία για τον σχεδιασμό, την εξέλιξη και τα αποτελέσματα του ερευνητικού προγράμματος, ώστε να καθίσταται δυνατός ο έλεγχος από την ΕΗΔΕ ή/και άλλη αρμόδια αρχή, εφόσον αυτό απαιτηθεί.

3.4. Πνευματικά δικαιώματα και δημοσιεύσεις

1. Απαγορεύεται αυστηρά η λογοκλοπή. Η αναπαραγωγή (έντυπη, ηλεκτρονική, φωτογραφική, κ.λπ.) ολόκληρου ή μέρους πνευματικών έργων τρίτων προσώπων καθώς και η μετάφραση, η διασκευή, η παραποίηση ή η απομίμησή τους, χωρίς την άδεια του/της δημιουργού τους απαγορεύεται και συνιστά πειθαρχική παράβαση. Ομοίως σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα αποτελεί η ενσωμάτωση σε κάποιο πνευματικό έργο αποσπασμάτων ή/και μεμονωμένων φράσεων έργου τρίτου προσώπου, χωρίς αναφορά στην πηγή από την οποία αυτά προέρχονται. Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων εκδίδει Οδηγό για την λογοκλοπή και την κατάχρηση εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης, ο οποίος δημοσιεύεται στον ιδρυματικό

ιστότοπο και είναι δεσμευτικός για όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας.

2. Κάθε δημιουργός οποιουδήποτε πνευματικού έργου δικαιούται να αναφέρεται σαφώς και να αναγνωρίζεται ως τέτοιος/α. Η παράλειψη της αναφοράς της πνευματικής συνεισφοράς τρίτων προσώπων ή η συμπερίληψη προσώπου ως δημιουργού σε έργο στο οποίο δεν εισέφερε πραγματικά προσωπικό πνευματικό έργο, συνιστούν πειθαρχικά παραπτώματα.

3. Σε περίπτωση συλλογικού πνευματικού έργου, στο οποίο έχουν εισφέρει πραγματικά περισσότερα του ενός πρόσωπα, τα πρόσωπα αυτά πρέπει απαραίτητα να αναφέρονται όλα, είτε κατά τη σειρά σπουδαιότητας της συμβολής τους στη δημιουργία του συγκεκριμένου πνευματικού έργου είτε κατά αλφαβητική σειρά.

4. Για την περίπτωση της εκμετάλλευσης των περιουσιακών δικαιωμάτων είτε από τον δημιουργό είτε από τον εφευρέτη για έργα βιομηχανικής ή πνευματικής ιδιοκτησίας, τα οποία παρήχθησαν με μέσα ή με τη χρηματοδότηση του Πανεπιστημίου ή άλλου φορέα, ακολουθούνται η ισχύουσα νομοθεσία και τα σχετικά ειδικά πρωτόκολλα.

5. Οι πτυχιακές και μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών δεν περιέχουν απαραίτητα πρωτότυπο ερευνητικό έργο όμως αποτελούν πρωτότυπες εργασίες όσον αφορά στην συνολική μορφή και σύνθεση του κειμένου. Οι διδακτορικές διατριβές, καθώς και οι μεταδιδακτορικές έρευνες, συνιστούν πρωτότυπα ερευνητικά έργα των υποψηφίων διδακτόρων και των μεταδιδακτορικών ερευνητών/τριών. Όλα τα ανωτέρω έργα υποβάλλονται προς κρίση στις αρμόδιες ακαδημαϊκές επιτροπές αξιολόγησης του Πανεπιστημίου από τους/τις συγγραφείς τους, δηλώνοντας ενυπόγραφα τη γνησιότητά τους. Εν συνεχεία τα αποθέτουν σε ηλεκτρονική μορφή στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου σύμφωνα με τον κανονισμό της καθώς και στα ισχύοντα αποθετήρια σύμφωνα με τους κανονισμούς των Τμημάτων και με τους εθνικούς κανονισμούς. Η έγκριση των πτυχιακών και μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών, διδακτορικών διατριβών και μεταδιδακτορικών ερευνών από τα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος δεν σημαίνει αποδοχή των απόψεων των δημιουργών. Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων δύναται να κάνει χρήση των ως άνω έργων για εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, εφόσον αναφέρεται η πηγή και οι δημιουργοί τους.

6. Τα πνευματικά δικαιώματα της παραγόμενης έρευνας εντός του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ανήκουν στον/στην επιστημονικά υπεύθυνο/η, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από το πρόγραμμα. Στις περιπτώσεις των μεταπτυχιακών, διδακτορικών και μεταδιδακτορικών ερευνών ανήκουν στους/στις συγγραφείς. Σε κάθε μορφή δημοσίευσης που περιέχει αποτελέσματα της παραγόμενης έρευνας στο Ίδρυμα και σε κάθε μορφή μεταπτυχιακών, διδακτορικών και μεταδιδακτορικών ερευνών σε αυτό, θα πρέπει να αναφέρεται η ακαδημαϊκή μονάδα.

7. Στην περίπτωση υλοποίησης ερευνητικών έργων που εκπονούνται από το Πανεπιστήμιο, το τελευταίο απαιτεί την υπογραφή συμβάσεων και συμφωνητικών μεταξύ του Πανεπιστημίου και του χρηματοδότη του έργου, καθώς και μεταξύ του Πανεπιστημίου και του υπευθύνου και του συνόλου των μελών της ερευνητικής ομάδας που συμμετέχουν στην εκπόνηση του ερευνητικού έργου. Στα ως άνω έγγραφα καθορίζονται τα ζητήματα πνευματικής ιδιοκτησίας, η προστασία του προϊόντος της έρευνας και η δυνατότητα οικονομικής του εκμετάλλευσης. Δύνανται να προβλέπονται όροι που περιορίζουν τα δικαιώματα των δημιουργών ή/και των χρηματοδοτών του συγκεκριμένου έργου.

8. Συμβάσεις και συμφωνητικά που εμπλέκουν καθ' οιονδήποτε τρόπο το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων δεν δύνανται να καταρτισθούν χωρίς την προηγούμενη έγκριση των αρμοδίων οργάνων του.

9. Οποιοδήποτε πρόσωπο λαμβάνει επίσημα ή ανεπίσημα γνώση της προόδου ή του προϊόντος των ερευνών πριν από την ολοκλήρωση και δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων τους, οφείλει να τηρεί πλήρη εχεμύθεια και να απέχει από ενέργειες που αποσκοπούν στην εκμετάλλευση της γνώσης ή του προϊόντος της έρευνας προς ίδιον ή αλλότριον όφελος.

Άρθρο 4

Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας

Όπως προβλέπεται στον ν. 4957/2022 σκοπός της Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας (ΕΗΔΕ) είναι να παρέχει σε ηθικό και δεοντολογικό επίπεδο εγγύηση αξιοπιστίας των ερευνητικών έργων που διεξάγονται στα ΑΕΙ και στους ερευνητικούς φορείς. Η ΕΗΔΕ ελέγχει αν ένα ερευνητικό έργο διενεργείται με σεβασμό στις ανθρωπιστικές αξίες, στην αξιοπρέπεια των προσώπων που συμμετέχουν, στην ιδιωτική ζωή και τα προσωπικά δεδομένα, καθώς και στο φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον. Η Επιτροπή ελέγχει, επίσης, την τήρηση των γενικά παραδεκτών αρχών της ακεραιότητας της έρευνας και των κριτηρίων της ορθής επιστημονικής πρακτικής.

Οι αποφάσεις της ΕΗΔΕ είναι δεσμευτικές για το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ιωάννινα, 30 Ιουλίου 2024

Η Πρύτανης

ANNA ΜΠΑΤΙΣΤΑΤΟΥ